

IDŹ DO

PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ

SPIS TREŚCI

KATALOG KSIĄŻEK

KATALOG ONLINE

ZAMÓW DRUKOWANY KATALOG

TWÓJ KOSZYK

DODAJ DO KOSZYKA

CENNIK I INFORMACJE

ZAMÓW INFORMACJE
O NOWOŚCIACH

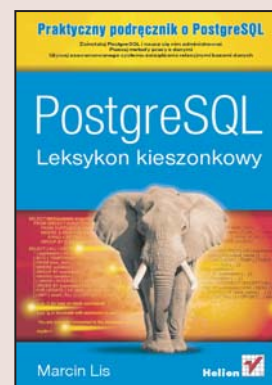
ZAMÓW CENNIK

CZYTELNIA

FRAGMENTY KSIĄŻEK ONLINE

PostgreSQL. Leksykon kieszonkowy

Autor: Marcin Lis
ISBN: 83-246-0869-9
Format: B6, stron: 160

Rozpocznij pracę z bazami danych

PostgreSQL to jeden z najpopularniejszych systemów zarządzania relacyjnymi bazami danych (RDBMS) rozwijany na zasadzie wolnego oprogramowania. Zdaniem twórców jest to również najbardziej zaawansowany tego typu produkt na świecie. PostgreSQL umożliwia efektywne zarządzanie bazami danych w różnych systemach operacyjnych, w tym w licznych dystrybucjach Linuksa, systemach z rodziny Unix, Mac OS czy Windows. Jeśli chodzi o możliwości, wydajność i stabilność, PostgreSQL nie ustępuje komercyjnemu oprogramowaniu, a pod niektórymi względami nawet je przewyższa.

„PostgreSQL. Leksykon kieszonkowy” to zwięzły zbiór praktycznych informacji o jednym z najlepszych systemów RDBMS. Dzięki tej książce szybko zainstalujesz PostgreSQL oraz rozpoczniesz administrowanie tym systemem. Poznasz używane w nim typy danych, popularne instrukcje, funkcje i operatory. Nauczysz się obsługiwać tabele i tworzyć indeksy. Dowiesz się, jak stosować agregacje, złączenia i unie. Przeczytasz o technikach tworzenia widoków oraz używania transakcji, a także o złożonych instrukcjach PostgreSQL. Poznasz też metody obsługi znaków narodowych.

- Instalowanie PostgreSQL
- Administrowanie PostgreSQL
- Typy danych
- Instrukcje, funkcje i operatory
- Tworzenie i używanie indeksów
- Stosowanie złączeń, unii i widoków
- Agregowanie i grupowanie danych
- Stosowanie transakcji
- Korzystanie ze znaków narodowych

**Jeśli szukasz nowoczesnego i darmowego systemu RDBMS,
PostgreSQL to doskonały wybór**

Wydawnictwo Helion
ul. Kościuszki 1c
44-100 Gliwice
tel. 032 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl

Spis treści

Wstęp	7
1. Instalacja	8
W systemie Linux	8
W systemie Windows	9
2. Administracja.....	11
Uruchamianie i zatrzymywanie serwera	11
Obsługa kont użytkowników	12
Zakładanie i usuwanie baz danych	19
Uruchamianie klienta PostgreSQL	20
3. Typy danych	22
Typy znakowe	22
Typy numeryczne	23
Typy monetarne	26
Typy binarne	26
Typy daty i czasu	26
Typy logiczne	28
Typy bitowe	28
Typy specjalne	29

4. Obsługa tabel	32
Tworzenie tabel	32
Modyfikacja tabel	41
Usuwanie tabel	46
5. Podstawowe instrukcje SQL	47
Wstawianie danych	47
Pobieranie danych	49
Modyfikacja danych	54
Usuwanie danych	55
6. Indeksy	57
Typy indeksów	57
Tworzenie indeksów	58
Indeksy częściowe	59
Usuwanie indeksów	59
7. Funkcje i operatory	60
Funkcje	60
Operatory	85
8. Agregacja i grupowanie danych	98
Przykłady użycia funkcji agregujących	98
Grupowanie danych	100
Klauzula HAVING	102
9. Złączenia, unie, widoki	103
Łączenie wyników zapytań	103
Złączenia tabel	105
Widoki	111

10. Złożone instrukcje SQL	114
Podzapytania	114
Podzapytania w klauzuli FROM	115
Podzapytania w klauzuli WHERE	116
Podzapytania skorelowane	117
Złożona instrukcja INSERT	119
Złożona instrukcja DELETE	120
11. Transakcje	121
Ogólnie o transakcjach	121
Rozpoczynanie transakcji	122
Zatwierdzanie transakcji	122
Wycofywanie transakcji	123
Transakcje domyślne	123
Poziomy izolacji	123
12. Obsługa znaków narodowych	126
Standardy kodowania	126
Konwersje automatyczne	129
13. Kody błędów	132
14. Słowa kluczowe	140
Skorowidz	153

Rozdział 5. Podstawowe instrukcje SQL

Wstawianie danych

Instrukcja INSERT

Do umieszczania danych w tabelach służy instrukcja `INSERT INTO`. Jej podstawowa forma ma ogólną postać:

```
INSERT [INTO] nazwa_tabeli [(kolumna1, kolumna2, ...,
kolumnaN)]
VALUES (wartość1, wartość2, ..., wartośćN)
```

Powoduje ona wprowadzenie do tabeli nowego wiersza, w którym w polu *kolumna1* została zapisana wartość *wartość1*, w polu *kolumna2* — wartość *wartość2* itd. Elementy instrukcji ujęte w nawias klamrowy są opcjonalne.

Przy założeniu, że w bazie została umieszczona tabela *osoby* o kolumnach:

- *id* — przechowuje identyfikator,
- *imie* — przechowuje imię,
- *nazwisko* — przechowuje nazwisko,

utworzona za pomocą instrukcji:

```
CREATE TABLE osoby
(
  id INTEGER PRIMARY KEY NOT NULL,
  imie VARCHAR(20),
  nazwisko VARCHAR(30),
)
```

wstawienie wiersza przechowującego dane Jana Kowalskiego, któremu został nadany identyfikator 1, zostanie wykonane przez instrukcję:

```
INSERT INTO osoby (id, imie, nazwisko) VALUES (1, 'Jan', 'Kowalski');
```

Taka instrukcja może być również rozbita na kilka wierszy, co w przypadku dużej ilości danych może zwiększyć jej czytelność, np.:

```
INSERT INTO
  osoby (id, imie, nazwisko)
VALUES
  (1, 'Jan', 'Kowalski');
```

W sytuacji gdy wstawiane są dane do wszystkich kolumn, a ich kolejność jest zgodna z kolejnością kolumn, nazwy kolumn można pominąć, np.:

```
INSERT INTO osoby VALUES (1, 'Jan', 'Kowalski');
```

Nie ma również konieczności wprowadzania danych zgodnie z kolejnością kolumn, kolejność ta może być dowolna, np.:

```
INSERT INTO osoby (nazwisko, id, imie) VALUES ('Kowalski', 1, 'Jan');
```

Możliwe jest także pominięcie niektórych kolumn, pod warunkiem że nie mają atrybutu NOT NULL, np.:

```
INSERT INTO osoby (id, nazwisko) VALUES (1, 'Kowalski');
```

Wartości kolumn o typie danych SERIAL mogą być generowane automatycznie. Zakładając, że pole id tabeli osoby jest tego typu, to aby wprowadzony wiersz miał automatycznie wygenerowaną wartość dla tego pola, w instrukcji wprowadzającej wiersz trzeba pominąć kolumnę id, np.:

```
INSERT INTO osoby (imie, nazwisko) VALUES ('Marceli', 'Przybysz');
```

lub też zastosować w niej wartość DEFAULT:

```
INSERT INTO osoby (id, imie, nazwisko) VALUES (DEFAULT, 'Marceli', 'Przybysz');
```

Pobieranie danych

Instrukcja SELECT

Dane zapisane w tabelach bazy danych można pobierać za pomocą instrukcji SELECT. Schemat jej podstawowej postaci wygląda następująco:

```
SELECT kolumna1, kolumna2, ..., kolumnaN  
FROM tabela  
[WHERE warunek]  
[ORDER BY kolumna1, kolumna2, ..., kolumnaN [ASC | DEC]]
```

Taka konstrukcja oznacza: pobierz wartości wymienionych kolumn z tabeli *tabela*, spełniających warunek *warunek*, a wyniki posortuj względem kolumn wymienionych w klauzuli ORDER BY, rosnąco (ASC) lub malejąco (DESC). Elementy ujęte w nawiasach kwadratowych są opcjonalne.

Przy założeniu, że w bazie istnieje tabela o nazwie *pracownicy*, o następujących kolumnach:

- *id* — typu INTEGER, będąca kluczem głównym i zawierająca identyfikator każdego wiersza,
- *imie* — typu VARCHAR(20), z atrybutem NOT NULL, zawierająca imię pracownika,
- *nazwisko* — typu VARCHAR(30), z atrybutem NOT NULL, zawierająca nazwisko pracownika,
- *płaca* — typu DECIMAL(7, 2), z atrybutem NOT NULL, zawierająca miesięczne wynagrodzenie pracownika,
- *stanowisko* — typu VARCHAR(20), z atrybutem NOT NULL, zawierająca stanowisko pracownika,
- *pesel* — typu CHAR(11), zawierająca PESEL pracownika,

do pobrania całej jej zawartości posłuży instrukcja:

```
SELECT * FROM pracownicy;
```

Symbol `*` oznacza tu, że w wyniku zapytania mają być uwzględnione wszystkie kolumny.

Jeżeli mają zostać wyświetlone tylko niektóre kolumny, nazwy tych kolumn należy umieścić za słowem `SELECT`, oddzielając poszczególne nazwy znakami przecinka, np.:

```
SELECT imie, nazwisko, stanowisko FROM pracownicy;
```

Istnieje również możliwość zmiany nazw kolumn w wynikach zapytania. Wystarczy, jeśli występujące w zapytaniu `SELECT` nazwy zostaną zastąpione sekwencjami o schematycznej postaci:

```
nazwa_kolumny AS alias
```

gdzie `nazwa_kolumny` to nazwa oryginalnej kolumny, a `alias` to nazwa, jaka ma się pojawić w wynikach zapytania, np.:

```
SELECT imie, nazwisko, placa AS wynagrodzenie FROM  
pracownicy;
```

Sortowanie danych

Wyniki zapytania typu `SELECT` mogą być sortowane. Umożliwia to klauzula `ORDER BY`. Sortowanie może odbywać się w porządku rosnącym bądź malejącym, względem jednej bądź kilku kolumn. Porządkiem domyślnym jest porządek rosnący. Gdyby zatem istniała potrzeba wyświetlenia wszystkich wierszy tabeli `pracownicy` posortowanych względem nazwiska w porządku alfabetycznym rosnącym, należy zastosować konstrukcję:

```
SELECT * FROM pracownicy ORDER BY nazwisko ASC;
```

lub prościej:

```
SELECT * FROM pracownicy ORDER BY nazwisko;
```

Gdyby zaś sortowanie miało się odbywać w porządku malejącym — instrukcję:

```
SELECT * FROM pracownicy ORDER BY nazwisko DESC;
```

Sortowanie może się odbywać względem większej liczby kolumn. Przykładowo, tabela `pracownicy` może zostać posortowana najpierw względem nazwiska, a następnie względem płacy. Przy czym kierunek sortowania jest niezależny dla każdej kolumny, czyli można jednocześnie sortować względem nazwiska w porządku rosnącym i płacy w porządku malejącym, np.:

```
SELECT * FROM pracownicy ORDER BY nazwisko ASC, placa DESC;
```

Kryteria pobierania danych

Otrzymanie określonego zestawu wierszy zapewnia klauzula `WHERE` instrukcji `SELECT`. Za klauzulą `WHERE` należy umieścić warunek, jaki muszą spełniać wiersze, aby znalazły się w wynikach zapytania. Warunek w klauzuli `WHERE` może zawierać różnego rodzaju operatory, które są przedstawione w rozdziale 7., „Funkcje i operatory”. Najczęściej stosuje się wszelkiego rodzaju operatory porównywania i logiczne. Poniżej zaprezentowanych zostało kilka przykładów zastosowania klauzuli `WHERE`, pobierających różne dane z tabeli `pracownicy` o strukturze takiej, jak przedstawiona w punkcie „Instrukcja `SELECT`”.

Jeśli pobrane mają zostać wiersze tabeli, które w kolumnie `nazwisko` zawierają wartość `Kowalski`, należy zastosować warunek `nazwisko='Kowalski'`, więc pełne zapytanie przyjmie postać:

```
SELECT * FROM pracownicy WHERE Nazwisko='Kowalski';
```

Jeśli pobrane mają zostać dane pracowników o płacy niższej niż 1600 zł, zapytanie będzie miało postać:

```
SELECT * FROM pracownicy WHERE placa < 1600;
```

Aby uzyskać w wyniku zapytania wiersze o identyfikatorach z przedziału 3 – 6, trzeba użyć dwóch warunków: `id >= 3` i `id <= 6` połączonych operatorem AND:

```
SELECT * FROM pracownicy WHERE id >= 3 AND id <= 6;
```

lub operatora BETWEEN:

```
SELECT * FROM pracownicy WHERE id BETWEEN 3 AND 6;
```

Jeśli konieczne jest uzyskanie wierszy o identyfikatorach ze zbioru 3, 5 i 7, można zastosować trzy instrukcje warunkowe: `id = 3`, `id = 5` i `id = 7` połączone za pomocą operatora OR (czyli sumy logicznej):

```
SELECT * FROM pracownicy WHERE id=3 OR id=5 OR id=7;
```

lub operator IN:

```
SELECT * FROM pracownicy WHERE id IN(3, 5, 7);
```

Usuwanie powtórzonych wierszy

Instrukcja SELECT może być również uzupełniona klauzulą DISTINCT, która gwarantuje niepowtarzalność wierszy wynikowych, innymi słowy, eliminuje duplikaty z wyników zapytania. Klauzulę DISTINCT należy umieścić za słowem SELECT, ogólnie:

```
SELECT DISTINCT kolumna1, kolumna2, ..., kolumnaN  
FROM tabela  
[WHERE warunek]  
[ORDER BY kolumna1, kolumna2, ..., kolumnaN [ASC | DEC]]
```

np.:

```
SELECT DISTINCT nazwisko FROM pracownicy ORDER BY nazwisko;
```

Etykiety kolumn

W wynikach zapytania można zmieniać nazwy kolumn przez nadanie im etykiet. Odbywa się to za pomocą słowa kluczowego AS. Ogólnie nazwę takiej kolumny należy zastąpić sekwencją:

```
nazwa_kolumny AS etykieta
```

np.:

```
SELECT id AS identyfikator, imie, nazwisko FROM pracownicy;
```

Ograniczanie wyników zapytań

Do uzyskiwania ograniczonego podzbioru wierszy wynikowych zapytania służą klauzule `LIMIT` i `OFFSET`. Zapytanie je zawierające ma ogólną postać:

```
SELECT kolumna1, kolumna2, ..., kolumnaN  
FROM tabela  
[WHERE warunek]  
[ORDER BY kolumna1, kolumna2, ..., kolumnaN [ASC | DEC]]  
LIMIT [ile1 | ALL][OFFSET ile2]
```

gdzie *ile1* oznacza liczbę wierszy, które mają zostać uwzględnione w wynikach, natomiast *ile2* — liczbę wierszy, które mają być pominięte, zanim zaczną być prezentowane wyniki zapytania. Wystąpienie zamiast *ile1* słowa `ALL` będzie oznaczało, że mają być uwzględniane wszystkie wiersze (zatem zapytanie zachowa się tak, jakby klauzula `LIMIT` została pominięta), jeśli natomiast *ile2* będzie miało wartość 0, będzie to oznaczało, że żadne wiersze nie mają być pomijane (więc zapytanie zachowa się tak, jakby klauzula `OFFSET` została pominięta). Podczas stosowania klauzul `LIMIT` i `OFFSET` zwykle powinno się również stosować klauzulę sortującą `ORDER BY`.

Przykładowo, aby uzyskać 5 pierwszych wierszy z tabeli `pracownicy` sortowanej względem kolumny `id`, należy zastosować zapytanie:

```
SELECT * FROM pracownicy  
ORDER BY id  
LIMIT 5;
```

Natomiast w celu uzyskania 3 wierszy począwszy od 8. (czyli pomijając pierwsze 7) — instrukcję:

```
SELECT * FROM pracownicy
ORDER BY id
LIMIT 3 OFFSET 7;
```

Modyfikacja danych

Instrukcja UPDATE

Do modyfikacji danych zawartych w tabelach służy instrukcja UPDATE. Ma ona ogólną postać:

```
UPDATE nazwa_tabeli
SET kolumna1=wartość1, kolumna2=wartość2, ...,
kolumnaN=wartośćN
[WHERE warunek]
```

Oznacza ona: zmień w tabeli *nazwa_tabeli*, w kolumnach spełniających warunek *warunek*, wartość kolumny *kolumna1* na *wartość1*, kolumny *kolumna2* na *wartość2* itd. Warunek występujący po klauzuli WHERE jest tutaj opcjonalny, a jego pominięcie oznacza, że zmiany będą dokonane we wszystkich wierszach.

Jeśli zatem w bazie istnieje tabela *osoby* zawierająca następujące kolumny:

- *id*,
- *imie*,
- *nazwisko*,
- *rok_urodzenia*,

to zamianę wszystkich wartości w kolumnie *rok_urodzenia* na wartość 1982 umożliwi instrukcja:

```
UPDATE osoby SET rok_urodzenia=1982;
```

Aby zmiana dotyczyła konkretnych wierszy, stosuje się warunek sekcji WHERE, np. zmianę roku urodzenia dla pracownika o identyfikatorze 8 można uzyskać za pomocą polecenia:

```
UPDATE osoby SET rok_urodzenia=1982 WHERE id=8;
```

Można oczywiście jednocześnie zmodyfikować kilka pól w danym wierszu, np.:

```
UPDATE osoby SET rok_urodzenia=1982, imie='Jan',  
nazwisko='Kowalski' WHERE id=1;
```

Usuwanie danych

Instrukcja DELETE

Do usuwania danych służy instrukcja DELETE o schematycznej postaci:

```
DELETE FROM tabela  
[WHERE warunek]
```

Oznacza ona: usuń z tabeli *tabela* wszystkie wiersze spełniające warunek *warunek*. Jeśli pominie się warunek, zostaną usunięte wszystkie dane (podobnie jak w przypadku instrukcji UPDATE, gdzie pominięcie warunku powodowało modyfikację wszystkich wierszy tabeli).

Aby usunąć wszystkie dane z tabeli *pracownicy*, należy wykonać instrukcję:

```
DELETE FROM pracownicy;
```

Po jej wykonaniu tabela *pracownicy* nie będzie zawierała żadnych danych. Taką konstrukcję trzeba zatem stosować z rozwagą, ponieważ serwer nie wygeneruje żadnego ostrzeżenia ani dodatkowego pytania.

Selektywne usuwanie danych jest możliwe dzięki użyciu klauzuli WHERE z odpowiednim wyrażeniem warunkowym, które konstruuje się na takich samych zasadach, jak w przypadku instrukcji SELECT czy UPDATE. Przykładowo, usunięcie z tabeli pracownicy wiersza, który w kolumnie id ma wartość 5, nastąpi po wykonaniu instrukcji:

```
DELETE FROM pracownicy WHERE id=5;
```